

เทศน์เช้า วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

คนเราเกิดมาเพื่อใช้กรรม เวลาฟังธรรมะไง เวลาธรรมะมา เวลาอาหารของปาก อาหารของร่างกาย เรากินอาหารของร่างกาย อาหารของใจ ใจต้องการอาหาร อาหารของใจคือธรรมะ คือความเข้าใจ เพราะความที่เราไม่เข้าใจ เราถึงได้หลงไป หลงไปนะ เราจะหลงไปที่ไหน เราทำชีวิตเราถูกต้อง ชีวิตเรานี้ประพฤติปฏิบัติถูกต้อง คุณงามความดีถูกต้อง มันจะหลงไปที่ไหน

มันหลง หลงในสังขาร หลงในความเป็นจริง ในความเป็นจริง สรรพสิ่งพวกนี้เป็นสิ่งที่ว่ามันเป็นเรื่องของกรรม กรรมเป็นเครื่องขับไล่ไป คนเราเกิดมาจากกรรม ในเมื่อเรามีกรรมแล้ว เราต้องทำให้เราพาเกิดมา เราถึงต้องเกิดมาใช้กรรม ชีวิตเรามันถึงทุกข์ยาก ทุกข์ยากเป็นบางโอกาส บางโอกาสมันก็สมความปรารถนา ถ้าสมความปรารถนา ตั้งเป้าหมายไว้ สมเป้าหมายนั้น มันเป็นความสุขของใจ ความสุขนี้เป็นของอนิจจัง เป็นของชั่วคราว แล้วมันก็จะหมดทุกข์ตลอดไป ทุกข์นี้เป็นอริยสังข์ ทุกข์นี้เป็นความจริง เกิดมาประสบกับความทุกข์ตลอดไป เราถึงต้องชวนขวายหาคุณงามความดีมาเพื่อให้เรามีความสุขพอสมควร

เกิดบุญพาเกิด ถ้าบุญพาเกิด เกิดแล้วประสบความสำเร็จในชีวิต ในชีวิตนี้เป็นไปโดยที่ว่ามันไม่ต้องกระเสือกกระสนจนเกินไป แต่ถ้าเราไม่ได้ทำบุญกุศลมา ดูชีวิตคนเกิดมาสิ ชีวิตของคนที่เกิดมาในท้องพ่อท้องแม่เดียวกันก็เหมือนกัน ก็ไม่ราบรื่นเหมือนชีวิตของบางคน ชีวิตบางคนราบรื่นไปตลอดรอดฝั่งเพราะอะไร เพราะบุญกุศลพาเกิด แต่บางชีวิตต้องมีความทุกข์ความยากไป ต้องระหกระเหินไปตามชีวิตของเขา บ้านแตกสาแหรกขาดไป นั่นเป็นอำนาจของกรรมทั้งหมดเลย กรรมสร้างมา

เราเกิดมาใช้กรรม แต่พอเกิดมาใช้กรรม เราจะใช้กรรมต่อไป คือหลงไปในชีวิตไง องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากว่าจะตรัสรู้ธรรมอันนี้ได้ ธรรมนี้มันเป็นที่ลึกลับยิ่งนัก ลึกลับยิ่งจนที่เราเห็นว่าไม่มีคุณค่า คนทั่วไปเห็นว่าธรรมะคืออะไร? ธรรมะคืออริยสังข์ ธรรมเห็นใหม่ สืล สมภาติ ปัญญานี้เป็นธรรม ธรรมนี้เป็นเครื่องหล่อเลี้ยงชีวิต ในเรื่องชีวิต ในเรื่องของจิตใจ จิตใจนี้มัน

ว่าเหว่ ความว่าเหว่อยู่ในหัวใจของเรามันลึกซึ่งอยู่ในหัวใจของเรา มันไม่มีที่เกาะเกี่ยว มันว่าเหว่ไปตลอด แล้วอะไรที่จะทำให้มันเป็นประกันหลักประกันของมันล่ะ หลักประกันของชีวิตมันต้องมีที่พึ่งพาอาศัยของเขา สิ่งที่เขาอาศัยเขาได้คือเกาะได้ เกาะอะไรได้? เกาะศีล เกาะสมาธิ เกาะปัญญา แต่เราไม่เคยมีศีล ศีลของเราค้างพริ้ว ศีลของเราไม่สมบูรณ์

อธิศีล ศีลเกิดจากความปกติของใจ ใจคิด มโนกรรม สร้างคุณงามความดี ใจจะเป็นศีลตลอดไป สมาธิมันยังไม่เกิดจากเรา เรายังไม่ทำสมาธิขึ้นมา เรายังไม่มีความสุขขึ้นมาในสมาธิ ถ้ามีสมาธิขึ้นมา ทำจิตให้ตั้งมั่นได้ มันมีเครื่องเกาะเกี่ยว ใจมันเกาะเกี่ยวกับสิ่งที่ว่ามันมีหลักของใจ ปัญญาในการรอบรู้ในกองสังขาร ปัญญารอบรู้ในความคิดของตัวเอง ความคิดของเรามันเกิดขึ้นมามันหมองไหม้ มันผลนตัวเอง มันเกิดขึ้นมาจากอะไร

ความคิดอันนี้เป็นสังขาร เป็นสัญญา เป็นความคิด ความปรุง ความแต่ง ความคิดในปัญญาของเราคือความคิดรอบรู้ในกองสังขาร สังขารคือความคิดความปรุงความแต่ง เห็นใหม่ สังขารร่างกายนั้นเป็นส่วนหนึ่ง สังขารร่างกายต้องมีสภาพ มันต้องแปรสภาพเป็นธรรมชาติของมัน สังขารความคิดมันเกิดดับตลอดเวลา สิ่งของมันเกิดดับๆ ในหัวใจ ความคิดมันปรุงแต่งขึ้นมา เดียวมันก็มีความคิดเรื่องใหม่ออกไปตลอดไป สิ่งนี้ ความรอบรู้ของมัน ถ้าปัญญารอบรู้ในกองสังขาร สิ่งนี้จะคอยยับยั้งสิ่งนี้ได้ ยับยั้งสิ่งที่เราคิดไป สิ่งที่มีความคิดและจุดกระชากความคิดให้เราทำตามเราไป

นี่เกิดมาใช้กรรม เราไม่เห็นสภาวะสิ่งนี้ เราก็มองสิ่งนี้เป็นเรา สิ่งที่เราคิดเป็นเรา สิ่งที่เราที่รักสงวนที่สุดคือความคิดของเรา คือหัวใจของเรา เราที่รักสงวนร่างกายของเรา เราที่รักสงวนเรา เราที่รักสงวนเรา ขนาดไหน เราเกิดมาใช้กรรม สิ่งที่เกิดมาใช้กรรม ใช้กรรมสภาวะอย่างนี้ กรรมมันขับไล่ไป กรรมขับไล่ให้เราต้องสภาวะเจอความจริงอย่างนี้ตลอดไป

แต่การทวนกระแสให้ใจมีอาหารของใจ เรามาทำทานกัน เราทำบุญกุศลกันเพื่ออะไร? เพื่อที่ว่าให้ฝึกใจ ฝึกฝนให้มีการเสียสละ ฝึกฝนไป มีการทำทาน มีการรักษาศีล มีการฟังธรรม เห็นใหม่ รักษาศีล จิตปกติ ฟังธรรม ธรรมอันนี้จะเข้าถึงหัวใจ หัวใจของเรามันมีอยู่ แล้วไม่มีใครเคยมาขุดคุ้ยแสวงหาตัวเราเอง เราแสวงหาแต่สิ่งภายนอก ความคิดเกิดขึ้นมา มันจุดกระชากไปกับความคิดเลย เราแสวงหาแต่สิ่งที่เป็นวัตถุ สิ่งที่ต้องจับต้องได้ มันจะเป็นสิ่งที่พึ่งได้ แล้วเราแสวงหาขึ้นมา มันสมความคิดเราไหม? มันไม่สมความคิดเราเลย เพราะมันไม่สมความปรารถนา

“สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องแปรสภาพไปเป็นธรรมดา” มัน
เป็นธรรมดาของชีวิต แล้วเราก็เกาะเกี่ยวกับสิ่งนั้น สิ่งที่เป็นธรรมดา แต่เราเป็นธรรมดาไหม? เรา
ไม่เป็นธรรมดา เราถึงเป็นทุกข์ เราไม่เป็นธรรมดา เพราะเราต้องการรู้ไว้ สิ่งที่มีมันประสบ
ความสุขของเรา เราพยายามรู้ไว้กับเรา ให้สิ่งนี้อยู่กับเรานานๆ แต่มันอยู่กับเรานานๆ ไม่ได้
หรอก

“ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด” แต่บุญกุศลพาให้เราไปให้สมความมุ่งหมายพอเป็นไป
ได้ แต่ถ้ามันไม่มีความเป็นไปไม่ได้ มันกระเสือกกระสนไป ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด แล้วก็
มีความทุกข์ตลอดไป

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด แต่เข้าใจสภาวะความเป็นจริง เรื่องของโลกให้เป็นเรื่อง
ของโลกเขา เรื่องของใจนี้ให้เห็นสภาวะตามความเป็นจริงอย่างนี้ แล้วอยู่กับเขาไป ปล่อยวางเขา
ไปตามความเป็นจริง รักษาเขาไว้

“ธรรมโอสถ” เห็นใหม่ ร่างกายจะเจ็บไข้ได้ป่วยขนาดไหน มีความทุกข์ขนาดไหน แต่
หัวใจมันรื่นเริง รื่นเริงเพราะว่าเข้าใจตามสภาวะความเป็นจริงว่าสิ่งนี้เป็นการกระทำ สิ่งนี้มัน
เกิดขึ้นจากการกระทำ มันเป็นกรรมของเรา มันจะเกิดมาขนาดไหน เราก็อยู่กับมันด้วยความ
จริง สุดท้ายแล้วมันต้องเคลื่อนไป ทุกข์ไม่อยู่กับเราตลอดไปหรอก

ทุกข์เป็นอนัตตา เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป สภาวะมันเป็นธรรมดาของมันที่ต้องเป็นไป แต่
เวลาทุกข์ของเราขึ้นมา เราพยายามจะผลัดไสลออกไป สิ่งที่ผลัดไสลมันยิ่งเกาะเกี่ยวเราแน่นขึ้น ถ้า
เราไม่ผลัดไสล เราไม่สนใจกับมัน เรากลับมาทำสภาวะธรรม กลับมาทำความสงบของใจ กลับมาทำ
ความเห็นของใจ มันปล่อยเองได้ตามธรรมชาติของมัน มันไม่ปล่อยเพราะเราไปยึด เราไปค้ำ
ตลอดไป เหมือนไฟเราเติมเชื้อตลอดไป ไฟเติมเชื้อแล้วดับไฟ มันดับไม่ได้ด้วยการเติมเชื้อ ไฟ
ต้องดับได้ด้วยการถอนเชื้อออก การถอนเชื้อออกคือการทำให้ใจให้อยู่ในสภาวะธรรม ไม่อยู่ใน
สภาวะของความทุกข์

ทุกข์อันนั้นมันเกิดขึ้นเป็นอริยสัจ เป็นความจริง มันเป็นความจริงโดยธรรมชาติของมัน
มันมีอยู่โดยธรรมชาติของมันอยู่แล้ว มันต้องเป็นไปตามสภาวะแบบนั้นอยู่แล้ว เราเกิดมาเจอ
สภาวะนี้ โลกนี้เป็นแบบนี้ในวัฏฏะ ไม่ใช่เฉพาะมนุษย์นะ แม้แต่ในเทวดา ในอินทร์ ในพรหม
เขาจะสูงชันขนาดไหน เขาโตขึ้นขนาดไหนก็แล้วแต่ เขาจะมีความสุขที่ว่าเขามีอำนาจวาสนา

สุดท้ายแล้วก็ต้องพลัดพรากจากสิ่งที่เขาได้อยู่ มันเป็นความทุกข์ใหม่? มันก็เป็นความทุกข์อันหนึ่ง เป็นความทุกข์ทั้งหมด จนกว่าเราจะมีโอกาส

เราสร้างโอกาสของเรา เราเกิดมาจากกรรม เราต้องมาชดใช้กรรม แล้วเราสร้างโอกาสของเราขึ้นมา เวลาที่หายใจเข้า มีลมที่หายใจเข้าและลมหายใจออก สิ่งนี้เรากำหนดได้ มันเป็นสมบัติมหาศาลนะ หายใจเข้ามีสติ หายใจออกมีสติ นั่นนะสมบัติของเราที่ว่าเป็นของเราๆ ไม่ใช่ของเราหรือ มันเป็นของชั่วคราวทั้งหมด แต่สมบัติของเราคือหัวใจที่มันสงบนิ่งในหัวใจของเรา ในใจของเรามันสงบขึ้นมา มันเป็นสมบัติของเรา เพราะอะไร เพราะถ้าใจดวงใดทำความสงบของใจขึ้นมาได้หนหนึ่ง มันจะมีความดูดดื่มอันนี้มาก เวลามันจะสิ้นลมหายใจไป มันจะวิ่งเข้าหาอันนี้ไง

คนเราเวลามันทุกข์ยาก มันจนตรอกเข้ามา มันจะหาสิ่งที่ดีที่สุดในสมบัติของเราก็จึงเหมือนกัน ใจเราถ้าเคยมีหลักเกณฑ์ของใจ เวลามันมีภัยขึ้นมา มันจะวิ่งเข้าหาตรงนั้น วิ่งเข้าหาตรงที่มันมีความสงบที่สุด วิ่งเข้าหาที่มีคุณสมบัติที่ดีที่สุดในมัน เพื่อเอาอันนี้อ้างกับกิเลส อ้างกับวิญญูว่าเรามีคุณสมบัติ เรามีสมบัติของเรา เราจะไปทำคุณงามความดีของเรา อันนี้คือการสร้างบุญกุศล ถ้าใครได้ทำบุญกุศลเป็นอาจิณ เป็นปกติแล้ว เวลาจะตายมันจะฝึกฝนได้ แต่ถ้าเราไม่เคยทำนะ ถึงเวลาเราจะแสวงหาหนีหาไม่ได้ อันนี้เราทำจนเราทำสัมมาสมาธิเกิดขึ้นมาจากหัวใจ นั่นนะ เราสร้างโอกาสของเราขึ้นมาเอง

โอกาส ถ้าเราไม่สร้าง มันก็ไม่มี โอกาส ถ้าเราสร้างก็มี ธรรมมีอยู่โดยดั้งเดิม เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ของครูบาอาจารย์ที่สะสมมา ครูบาอาจารย์ทำบุญกุศลขึ้นมา เป็นของครูบาอาจารย์ขึ้นมา เราอาศัยสิ่งนั้นขึ้นมา แล้วเราพยายามดัดแปลงตนขึ้นมาจนเป็นสมบัติของเรา เราสร้างโอกาสของเราขึ้นมา แล้วเราจะมีปัญญาของเราขึ้นมา ปัญญาในการใคร่ครวญในกองสังขาร ปัญญาใคร่ครวญในกองสังขารคือความที่ว่ามันทำให้เราฟุ้งซ่าน มันเกิดขึ้นจากอะไร? มันเป็นปกติเกิดดับเป็นธรรมชาติของมัน

ความคิดของเรากับใจมันเกิดดับๆ ตลอดไป แต่สิ่งที่เกาะเกี่ยวคืออะไร? คือกิเลส มันติดเกาะเกี่ยวกิเลส กิเลสมันอยู่ตรงไหน? มันอยู่ที่ตัวเรา ตัวตนของเรา พิจารณาตรงนี้ ตรงที่ย้อนกลับมาเห็นตัวตนของเรา เห็นการเกิดดับของเรา มันเกาะเกี่ยวกันอย่างไร มันออกไปหากินอย่างไร ย้อนกลับเข้ามาด้วยปัญญารอบรู้ในกองสังขาร สังขารต้องดับ ดับบ่อยครั้งเข้าๆ แล้วสิ่งที่มันเกาะ

เกี่ยวคืออะไร? คือกิเลสที่มันเกาะเกี่ยวสังขารกับจิตที่เป็นอันเดียวกัน มันจะปล่อยวางอันนี้ออกไป ถ้าปล่อยวางบ่อยครั้งเข้าๆ มันจะขาดออกไปจากใจ

สิ่งนี้เวลานั้นมีอำนาจเหนือเรา มันขับไล่ให้เราให้เกิดตามสภาวะกรรม กรรมทำให้เราต้องเกิดมาชดใช้กรรม กรรมเราสร้างสมมา ถ้าคนมีคุณงามความดี กรรมดี ทำให้ชีวิตนี้มีความสุข เจริญรุ่งเรือง ถ้ากรรมชั่วเกิดมาขึ้นมา เห็นไหม จนสุดท้ายอบายภูมิ คนเกิดขึ้นมา คนเป็นสัตว์ ในพระไตรปิฎก โศกพิภพพรหมณ์มีสมบัติมาก ตระหนี่ถี่เหนียวมาก เวลาตายไป สมบัตินั้นทำให้เกิดมาเฟียสมบัติของตัวเอง เขาเกิดเป็นสุนัข เกิดเป็นหมาขึ้นมา เพราะในพระไตรปิฎกว่าไว้อย่างนั้น

นี่เหมือนกัน เราเวียนตายเวียนเกิด กรรมชั่วทำให้เกิดถึงนรกได้ เกิดถึงสัตว์เดรัจฉานได้ การเกิดสภาวะแบบนั้นเป็นความทุกข์ใหม่ นั่นนะ เกิดมาชดใช้กรรม กรรมเราสร้างขึ้นมาขนาดไหนก็ต้องชดใช้ แล้วคุณงามความดีเราสร้างขึ้นมา เราก็ต้องเสวยผลขึ้นมา แล้วเราสร้างโอกาสด้วย สร้างโอกาสในการประพฤติปฏิบัติ สร้างโอกาสให้กับชีวิตของตัวเอง ถ้าเราไม่สร้างโอกาสให้ตัวเอง เราก็ชดใช้กรรมไปเฉยๆ ถ้าเราสร้างโอกาสให้ตัวเอง มันชดใช้กรรมด้วย แล้วเรามีโอกาสด้วย เราทำคุณงามความดีด้วย เราจะไปสวรรค์แน่นอน เราทำบุญตลอดไป เราจะไปสวรรค์แน่นอน ปิดอบายภูมิได้ถ้าเรามีศีลบริสุทธิ์นะ ศีล ๕ บริสุทธิ์ เราจะปิดอบายภูมิได้ เวลาตาย ใจจะอบอุ่น ใจที่อบอุ่นเวลาคุณงามความดีเข้าไปถึงใจ มันจะลอยขึ้น สิ่งที่เขา เวลาไปมันจะลอยขึ้นสู่อากาศ สิ่งไหนก็จะจมลงดิน

ใจ ถ้ากดถ่วง มีความโกรธ มีความทุกข์มาก มันจะลงไปตามสภาวะแบบนั้น ถ้าเราสร้างบุญกุศลขึ้นมา ในโลกนี้มันจะเป็นสภาวะแบบนี้ตลอดไป เราจะมีไม่มีก็เป็นอย่างนี้ เราถึงไม่ไปหวังมัน เรารักษาใจของเราขึ้นมาแล้ว ใจของเราจะทำให้เราไปเกิดในคุณงามความดี เกิดในสถานะที่ดี นั่นเป็นความสุข แต่ในปัจจุบันนี้ก็มีความสุข เพราะเรามีธรรมในหัวใจ มันสร้างบุญกุศลขึ้นมา มันอบอุ่นใจ เรามีบุญกุศล บุญนี้ต้องพาให้เราประสบความสำเร็จ เวลาในทุกข์มีอุปสรรคขึ้นมา มันจะพาให้เราหลุดแคล้วจากสิ่งนี้ได้ นั่นเป็นเรื่องของบุญทั้งหมดเลย บุญจึงเป็นสิ่งที่ควรปรารถนาและควรแสวงหา

วันนี้เราได้สร้างบุญกุศล วันนี้วันพระด้วย สร้างบุญกุศลแล้ว เดี่ยวให้พร อุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวร ให้ไม่ต้องมาสร้างเวรสร้างกรรมต่อกันไป ให้พ้นออกไปจากเรา ชีวิตนี้ถึงสมความปรารถนาของเรา เอวัง